

DOI No: <http://dx.doi.org/10.14225/Joh982>

YEREL GAZETELERDE MUĞLA KIZ İLKÖĞRETMEN OKULU

Ayten KİRİŞ AVAROĞULLARI *
Ganime TOPAL **
Muhammet AYDIN
Salih ERKEN
Sertan DAĞDELEN

Özet

Bu çalışmada Muğla'da eğitim ortamları arasında önemli bir yeri olan Muğla Kız İlköğretmen Okulu çeşitli yönleriyle ele alınmıştır. Okul hakkındaki bilgilerin temel kaynağı Muğla'da yayınlanan dönemin yerel gazeteleridir. Okulun açıldığı tarih olan 1957 yılı ile 1975 yılları arasında ulaşılan yerel gazeteler taranmış, Muğla Kız İlköğretmen Okulu ile ilgili haberler ayıklanarak incelemeye tabi tutulmuştur. 1957-58 ders yılı başında ortaokul mezunun kız öğrencilerin yataklı ve gündüzlü olmak üzere seçilmesiyle Muğla Kız İlköğretmen Okulu öğretime başlamıştır. 1963 yılından itibaren ortaokul mezunu erkek öğrenciler de gündüzlü olmak şartıyla okula kabul edilmişlerdir. Muğla Kız İlköğretmen okulunda okuyabilmek için yapılan imtihana Isparta, Burdur, Antalya, Muğla ortaokullarından talebeler katılmışlardır. Okulun sosyal etkinlikleri arasında gezi, konser, tiyatro, operet, piyes ve sergi bulunmaktadır. Öğretmen okullarının kuruluş yıldönümleri coşkulu şekilde kutlanmıştır. 1974-1975 öğretim yılından itibaren ilkokullara öğretmen yetiştirmek üzere eğitim enstitülerinin açılmasıyla birlikte Muğla Kız İlköğretmen okulu da liseye dayalı 2 yıllık Eğitim Enstitüsüne dönüştürülmüştür. Bu çalışmanın eğitim tarihi ve Muğla'nın yerel tarihi literatürüne katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Anahtar Sözcükler: *Öğretmen yetiştirme, Muğla kız ilköğretmen okulu, yerel tarih, eğitim tarihi*

---

* Doç. Dr. Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi aytenkiris@mu.edu.tr

** Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Eğitim Fakültesi Sosyal Bilgiler Öğretmenliği 3. Sınıf Öğrencileri. Bu çalışmanın bir bölümü 29 Eylül-2 Ekim 2016 tarihleri arasında Muğla'da gerçekleştirilen Uluslararası Çağdaş Eğitim Araştırmaları Kongresinde özet bildiri olarak sunulmuştur.

Mugla Girls Teachers School For Primary Schools in Local Newspapers

Abstract

This study explores Mugla Girls Teachers School for Primary Schools, which has an important place among the educational mediums of Muğla, from various perspectives. Basic source of information about this school is local newspapers published in Mugla. Local newspapers which the researchers were able to access has been scanned starting from 1957 which is the opening date of the school to 1975, and news about the Mugla Girls Teachers School for Primary Schools has been selected and analyzed. The school began to education in 1957-1956 academic year with election of female students who were graduated from middle schools as boarding and day schools students. As of 1963 middle school graduated male students were accepted to the school as well on the condition of being day students. Students from middle schools in Isparta, Burdur, Antalya and Mugla participated in the exams in order to register to the school. Among the social activities of the school were journeys, concerts, theaters, operas, stage plays, and exhibitions. Anniversaries of the foundation day of the teacher schools were celebrated enthusiastically. Upon opening of the Education Institutes to train teachers for the primary schools in 1974-1975 academic year, the Mugla Girls Teacher School was transformed into an Education Institute which accepts high school graduates for a two-year training. It has been considered that this study will contribute to both local history of Mugla and History of Education

Key Words: *Teacher training, Mugla Girls Teachers School for Primary Schools, Local History, History of education*

Giriş

Cumhuriyetin kurulduğu yıllarda eğitim alanında yaşanan gelişmelerle birlikte temel meselelerden birisi öğretmen yetiştirme konusudur. Cumhuriyet kurulduğu zaman ülkede 7'si kız ve 13'ü erkek olmak üzere 20 öğretmen okulunda toplam 3.990 öğrenci bulunmaktadır (Binbaşıoğlu, 2014). Bu okulları yurt içine yaymak ve daha fazla öğretmen yetiştirmek amacıyla aranan çareler ile birlikte 1937-1938 Köy Öğretmen Okulları ve 1940 Köy Enstitüleri ile daha fazla öğretmen yetiştirme imkanı doğmuştur. Köy Enstitüleri 1954 Şubatında 6 yıllık İlköğretmen okulu adı altında yeniden düzenlenmiştir. Ayrıca 3 yıllık ilköğretmen okulları oluşturulmuştur (Dursunoğlu, 2003).

Bu çalışmanın konusu olan Muğla Kız İlköğretmen Okulu Milli Eğitim Bakanlığı Müdürler Komisyonunun 20 Ağustos 1957 tarihli ve 405-1260 sayılı kararıyla (Karaöz, 2015) ortaokul üzerine 3 yıllık eğitim veren yatılı ve gündüzlü öğrenci kabul eden ilköğretmen okullarından bir tanesidir. Kamer'in (2012), Milli Eğitim Bakanlığı Öğretmen Okulları Genel Müdürlüğü (ÖOGM) yıllıklarına dayanarak verdiği bilgiye göre 1956 yılında ilköğretmen okulları açıldığı zaman Türkiye'de toplam 7 kız ilköğretmen okulu ve 10 karma ilköğretmen okulu bulunmaktadır. Yerel gazeteler aracılığıyla Muğla Kız İlköğretmen okulunun tarihçesi aydınlatılmaya çalışılmış, Muğla İl Halk Kütüphanesinde yer alan Muğla'da Halk Gazetesi, Muğla Gazetesi ve Devrim Gazetesi isimli yerel gazeteler taranmış, konu ile ilgili haberlerin fotoğrafları çekilmiş ve ulaşılan haberler bilgisayar ortamına aktarılarak sınıflandırılmıştır. Halk Gazetesi 1927-1960 tarihleri arasında haftada bir cumartesi günleri çıkmaktadır. Yazı işleri müdürü Tahir Keskin'in İzmir'de basıp Muğla'da dağıttığı MUĞLA Gazetesi 23 Haziran 1952 yılından itibaren yayınlanmaya başlanmıştır. Devrim Gazetesi ise 19 Ekim 1960 tarihinden günümüze kadar Muğla'da yayınlanmıştır. Dolayısıyla Muğla İl Halk Kütüphanesinde özellikle 1960-1970'li yıllar için Devrim gazetesini bulmak mümkün olmuştur.

Çalışmanın bu kısmından sonra öğretmen yetiştirme literatürü ve Muğla Kız ilköğretmen okulu ile ilgili gazete haberleri arasında bağ kurularak genel anlamda 1957-1975 yılları arası öğretmen yetiştirme ve özelde de Muğla Kız İlköğretmen Okulu hakkında bilgi verilecektir.

20 Ağustos tarihli müdürler komisyonun kararından sonra Muğla'da bir Kız ilköğretmen okulunun açıldığı incelediğimiz gazeteler çerçevesinde ilk olarak 21 Eylül 1957 tarihinde Halk gazetesinde duyurulmuştur. Aynı tarihli gazetede "Muğla Kız Öğretmen Okulu Açıldı" başlığı altında *Bu mesut hadise dolasıyla şehrimiz bir bayram havası yaşamaktadır. Yurdumuz her sahada olduğu gibi eğitim sahasında da gelişmeler kaydetmektedir. Büyük Atatürk'ün "Hayatta en hakiki mürşit ilimdir" sözünden kuvvet ve ilham alan bu çalışmalar, hükümetimizi en ücra köylere okul vücuda getirmeğe sevk etmektedir. Bu arada hükümetimiz, öğretmen ihtiyacını karşılamak üzere, birçok vilayetlerde olduğu gibi, şirin Muğla'da da bir kız öğretmen okulu açmakla hemşerilerimizin büyük bir ihtiyacını karşılamış bulunmaktadır. Bu kutlu hadise dolasıyla, Muğla bayram sevinci içindedir. Pek muhterem devlet ve hükümet reislerimizle mebuslarımıza olan şükranlarımız ve bu arada maarifçilerimiz ve valimize olan minnetimiz sonsuzdur. Öğrendiğimize göre,*

kız öğretmen okulumuzun her türlü ihtiyaçlarının karşılanabilmesi için 80 bin liralık ödenek gönderilmiştir. 1957-58 ders yılı başında öğretime başlanabilmesi için gereken hazırlıklar hızla devam etmektedir. Kız öğretmen okulu müdürlüğüne ilimiz sanat enstitüsü müdürü olan Ali ERDEM vekâleten tayin olmuştur. Bu yıl kız öğretmen okulumuza ortaokul ve kız enstitüsü mezunlarından elli yataklı ve 50 de gündüzlü kız öğrenci alınacaktır. 19-9-957 tarihinde itibaren kayıtlara başlanmış olup 29-9-957 tarihine kadar bu kayıt işi devam edecektir. Kayıt kabul şartları orta dereceli okul müdürlüklerinden öğrenilebilir. Öğretmen okulumuzun memleket gençliğine ve Muğla'mıza hayırlı ve uğurlu olmasını dileriz.” denmektedir. Haberde okula kayıt kabul şartları okul müdürlüklerinden öğrenilebilir dense de bu konuda başka bir gazete haberi de bulmak mümkün olmuştur. 7 Mayıs 1960 tarihli Muğla gazetesinde “Muğla Kız Öğretmen Okulunun Kayıt ve Kabul Şartları” başlıklı yazıda “Vilayetimizin Kız Öğretmen Okulu'nun birinci sınıfına (1960-961) öğretim yılı için imtihanla (80-90) yatılı kız öğrenci alınacaktır. İmtihana girebilmek için ortaokul mezunu olmak şarttır. Bütünlemeli olanlar da müracaat edebilirler; ancak yazılı ve sözlü imtihanları kazanarak kesin kayıtlarını yaptırabilmeleri için, ortaokuldan mezun olmaları lazımdır. Bir dersten dahi borçlu geçenler alınmaz. Taliplerin en geç 15 haziran 960 tarihine kadar mezun oldukları veya okudukları okul müdürlüklerine müracaat etmeleri gerekmektedir. Adaylar Temmuz 1960 ayının üçüncü haftası içinde (20-21 temmuz tarihlerinde) vilayet merkezlerinde Matematik ve Türkçe derslerinden yazılı imtihana tabi tutulacaklar; bu imtihanı kazananlar eylül 1960 ayı içinde ayrıca sözlü bir imtihana tabi tutulacaklardır. Fazla malumat edinmek isteyenlerin maarif müdürlüğü veya okul müdürlüğüne müracaatları...” ifadeleri yer almaktadır. Devlet Parasız Yatılı Sınavını kazanan kız öğrenciler öğretmen okulunda okumak için sözlü sınava girmeye hak kazanıyorlardı. Sözlü sınavda başarılı olan kız öğrenciler yatılı olarak okula devam ediyorlardı.

23.09.1965 tarihli Devrim gazetesinde “Öğretmen Okulu Parasız Yatılı Sınavlarının Sonuçları” başlığı altında “Muğla İlköğretmen Okulu için bundan bir süre önce yapılan Devlet Parasız Yatılı yazılı giriş sınavlarını 69 öğrenci kazanmıştır. Bu öğrencilerden üçte biri 5 Ekim 1965 Salı günü yapılacak sözlü sınavlarda elenecektir. Ayrıca Muğla İlköğretmen Okulunda gündüzlü okumak isteyen öğrenciler miktarı 500'ün üzerinde olduğundan, bu öğrenciler 6-7 Ekim günlerinde Türkçe ve Matematikten yazılı sınava sokulacak ve muvaffak

olanların bir kısmı okula alınacaktır.” haberi yer almıştır. Haberin devamında Muğla öğretmen okulu parasız yazılı sınavını kazanan öğrencilerin isimleri tek tek sıralanmıştır.

08.10.1965 tarihli Devrim Gazetesinde “İlk öğretmen Okulu Parasız Yatılı Sınavlarının Son Durumu” başlığı altında “*Muğla İlk Öğretmen Okulu Devlet parasız yatılı sınavlarında 69 öğrencinin başarı gösterdiğini bir süre önce bildirmiş ve öğrencilerin listesini de yayınlamıştık. 5 Ekim 1965 Salı günü yapılan mülakatta 69 öğrenciden 26’sı elenmiş; böylelikle bu yıl ilimiz ilk öğretmen okulunda devlet hesabına okuma hakkını kazanan 43 öğrencinin listesi aşağıdaki şekilde tanzim olunmuştur. Bu öğrenciler 18 Ekim 1965 tarihinde Muğla İlk Öğretmen okulunda bulunacaklardır.*” bilgisi verilerek kesin kayıt hakkı kazanan öğrencilerin isimleri sıralanmıştır.

Muğla Kız İlköğretmen Okulu’nun 7 Ekim 1957 tarihli resmi açılışının Muğla’da büyük sevinçle karşılandığı ilgili gazete haberlerinden anlaşılmaktadır. 7 Ekim 1957 Tarihli Muğla gazetesi’nde “Muğla Kız Muallim Mektebi Bugün Törenle Açılacak” başlığı altında “*Şehrimizde bu yıl açılması kararlaştırılarak, bütün hazırlıkları ikmal edilmiş bulunan Kız Muallim Mektebi 7/10/1957 günü (Bugün) yapılacak olan bir merasimi müteakip tedrisata başlayacaktır. Bu yeni İrfan yuvasının Muğlamız için hayırlı olmasını temenni ederiz.*” haberi yer almaktadır.

11 Ekim 1957 tarihli Muğla gazetesinde “Muğlamızın Kavuştuğu Muazzam Eser” başlıklı haberde de okulun açılışı esnasında yapılan konuşmalara yer verilmiştir. Gazetede belirtilmediği için muhtemelen okul müdürü tarafından yapılan konuşmada “pansiyon “ihtiyacından bahsedilmiş, sonra dönemin valisi Esat Kaya Ayman yaptığı konuşmada “*Hükümetinizin daima memleket ve millet hizmetindeki yorulmak bilmeyen çalışmaları sayesinde eserler birbirini takip etmektedir ve edecektir. Muhterem arkadaşlar öğretmenlik darulmuallimin mektebinin açılmasıyla esaslı bir meslek haline getirilmiştir. Bir asırdan fazla bir maziye sahip olan öğretmenlik mesleği Cumhuriyet devrinde şuurlaşmış son yıllar içinde yeni okulların açılmasıyla memleketin en hücre köşelerine kadar dağılmıştır. Öğretmenlik mesleğinin kutsiyet, üzerinde ne söylene azdır, hepimiz bu mesleğin feragat sahibi mensuplarından feyz aldık en güzel anlarımız şüphesiz ki okullarda geçirdiğimiz zamanlardır. Değerli öğretmenlik mesleğini seçenler, çocuklarımızı onun kıymetini meslek aşkını aşılayacağınıza eminim”* şeklinde ifadelerde bulunmuştur.

7 Ekim 1957 tarihinde yapılan resmi açılış töreninde okulun pansiyon ihtiyacı gündeme getirilmiştir. 1959 yılında öğretmen okuluna ilave inşaata başlanmıştır. Dönemin milletvekili Bayındırlık ve Milli Eğitim Bakanı Tevfik İleri vilayet ziyaretinde kız öğretmen okulunu da gezmiş ve okul binasının üst kat inşasının yapılacağını vaat etmiştir. Böylece 500.000 liralık tahsisat gelmiş ve okulun fiziki koşullarında düzenlemeler yapılmıştır. 25 Ağustos 1959 tarihli Muğla gazetesinde “Şehrimiz Öğretmen Okulunun İlave İnşaatına Başlandı” başlıklı yazıda “*Kız Öğretmen okulu kadrosunun genişletilmesi sebebiyle yapılacak inşaata beş yüz bin lira tahsis edilecek İktidarımızın Muğla'mıza bahşettiği nimetlerden olarak iki yıl önce Eski Halk Gazinosu ve oteli kısmında açılan Kız Öğretmen Okulu kadrosu bu yıl çoğaltılacağından bina kifayetsizliği düşünülmekte idi. Sayın Nafia Vekili ve Maarif Vekili Tevfik İlerinin (Muğla'mızın Fahrı Hemşehrisi) geçenlerde vilayetimizi ziyaretleri sırasında vaat buyurdıkları işlerimiz meyanında olan Kız Öğretmen ve Kız Sanat Enstitüsünün işgalinde bulunan binanın üst kat inşaatı yapılması kararlaştırılmış ve 500.000 liralık tahsisatı gelmiş olduğundan inşaata başlanmıştır*” denilmektedir . 21 Eylül 1959 tarihli Halk gazetesinde Naci Bilgin'in kaleme aldığı “ Muğla Kız İlk öğretmen Okulundaki İnşaat Faaliyeti” başlıklı yazıda okul müdürü Tevfik Bey ile yaptığı röportaja yer verilmiştir. Bu röportajın bir kısmı şu şekildedir:

“...İki parçaya ayrılarak bir kısmı kitaplık bir kısmı da müzik ve toplantı salonu haline getirilmiş. Eski kısımların birleştirilmesiyle de yeni yeni sınıflar ortaya çıkmış. Böylece bu katta da 3 dersane ve öğretmenler odası vücut bulmuş. Dıştan dolanarak yapılmakta olan üst kata çıktığım zaman manzara birden değişti. Öylesine bir tanzimle işe koyulmuş ki yatakhaneler, özel derslikler, revir, müstemilatı, duş odası ve iki köşede idareciler için iki lojman. Kıymetli okul müdürü Tevfik Bey bizi her konuda aydınlattı kendisine sorduğumuz bazı sorular.

_Bu sene dersanelerden faydalanmanız nasıl olacak?

_ Derslerin bir kısmı özel dersliklerde işlenecek tabiiye, sosyal bilgiler, resim iş atölyesi gibi özel dersliklerde yalnız bu dersler yapılacak . Özel derslikler bir laboratuvar çehresine bürünecek ve ilerde tamamen bu hale gelecek.

_Bu sene okulunuzda ne kadar talebe okuyacak?

_300 öğrenci olması lazım bunun 150 öğrencisi yatılı 150 öğrencisi de nehari olacak fakat nehari talebe âdeti istenileni doldurmuyor bu da çevrenin pansiyon şeklinde yatılı yerlerinin bulunmayışından ileri geliyor.

Bu gazete haberinde bildirildiğine göre 1959 yılında ilave inşaatla birlikte okulda revir, duş odası, müstemilat ve idareciler için lojman bulunmaktadır. 10.12.1965 tarihli haberde ise *“Okulumuzun 51665.50 lira keşif bedelli Çamaşırhane Tesisatı işi kapalı zarf usulü ile yapılacaktır”* haberi yer bulmuştur. Başka bir haberde çeşitli yiyecek malzemelerinin yanı sıra çamaşır deterjanı alımı yapılacağı da ilan edilmiştir. Ayrıca 3 Şubat 1973 tarihli Devrim gazetesinde yer alan ilanda *“Okulumuzda münhal bulunan 14. derece Sağlık Hizmetleri kadrosuna sınavla Hastabakıcı ve Büro işlerinde çalıştırılmak üzere bir adet ortaokul mezunu bayan memur alınacaktır.”* ifadeleri yer bulmuştur.

26 Ocak 1963 yılında, yani Muğla Kız İlköğretmen Okulunun açılışının 6. yılında Devrim gazetesinde Ömer YALÇIN tarafından *“Şehrin İçinden Röportajlar: VI”* başlıklı köşe yazısında Muğla Kız İlköğretmen Okulu Müdürü İhsan SAYIN ile röportaj yapılmıştır. Bu gazete haberi ile okul müdürünün verdiği bilgiler, okul ve öğretmen yetiştirme hakkındaki bilgilerimizin netleşmesini sağlamıştır. Aşağıda bu röportaj haberi kısaltılarak verilmiştir.

S.1 -Okuluza bu sene erkek öğrencilerde devam ettiğine göre adı yine (Kız İlk Öğretmen Okulu) mudur?

C.1- Bu sene okulumuz muhtelit olmasına rağmen adında bir değişiklik yoktur. Adı yine Muğla Kız İlk Öğretmen okuludur.

S.2-Okuluza ileride yatılı olarak erkek öğrenci alınacak mıdır?

C.2- Okulumuz kızlar için yatılıdır. Erkek yatılı öğrenci alınması şimdilik düşünülmemektedir. Esasen mevcut barınma durumumuz karma yatılı olmaya müsait değildir.

S.3-Yatılı ve gündüzlü öğrenci mevcudu ne kadardır?

C.3-Yatılı kadromuz (200)'dür. Gündüzlü (130) öğrencimiz vardır. Bunların 13'u erkektir.

S.4-Yatılı öğrenciler için okulunuz bir bölge okulu mudur?

C.4-Evet. Antalya , Burdur, Isparta ve Muğla illeri okulumuzun bölgesidir. Bu illerdeki ortaokullardan mezun kız öğrenciler imtihanla okulumuza yatılı alınırlar.

S.5-Son sınıf öğrencileriniz hangi köy ilk okullarında staj yapmakta ve bu stajyerlerin ihtiyaçları nasıl karşılanmaktadır?

C.5-Son sınıf öğrencilerimizin aralıksız iki ay süren staj çalışmaları yapmaktadır, halen altı staj okulumuz mevcuttur. Bunlar; Gülağzı, Doğanköy, Yenice, Akçova, Akgedik ve Bahçeyaka köyleri okullarıdır. 01.12.1962 tarihinden itibaren son sınıflarımızın A şubesi altı grup halinde bu köylerde çalışmaktadırlar. Stajyer öğretmenler köylerdeki öğretmenevlerinde barınmaktadırlar. Yatılı olanların bütün masrafları Milli Eğitim Bakanlığının bu maksat için gönderdiği tahsisat ile sağlanmaktadır.

Staja çıkan öğretmen adaylarına ve staj okulu müdürlüklerine, staj çalışmaları hakkında okulca hazırlanmış talimatlar verilmiştir.

Çalışmalar bu talimatlara göre ayrılan program ve planla yürütülür. Okul idaresi ve ilgili uygulama öğretmeni tarafından süreli olarak takip edilir ve denetlenir.

S.6-Okuldan mezun olanların tayinleri yapılırken mezunların istekleri göz önüne alınıyor mu ?

C.6-Son sınıf öğrencilerine mezun olmazdan tayin edilmek istedikleri yerler, dilekleri sorulur, öğrenci tercih sırasına göre üç ilin adı yazılır. Mezunlar genel olarak bakanlık tarafından istedikleri iller emrine verilmektedir.

S.7-Bazı mezunlarınızın yaşları henüz (18)'i doldurmadığı için tayinleri yapılamıyormuş, öğretmenlere çok ihtiyacımız olduğu herkes tarafından bilindiği halde bunun büyük bir aksaklık olduğu meydana çıkmaktadır. Bu hususta sizin şahsi fikrinizi öğrenebilirmiyim?

C.7-708 memurun kanununda memur olabilme şartları içerisinde (18) yaşını doldurmuş olmak kaydı da vardır. Bu itibarla daha küçük yaştaki mezunların vazifeye alınabilmeleri bir mevzuat meselesidir.Esasen mecburi hizmeti olanlar için bu kayda bakılmamakta ,tayinleri yapılmaktadır...

S.10- Eski Köy Enstitülerinin yeniden açılması, şahsi kanaatınıza göre bu günün şartlarına uygun ve memleketimize faydalı olabilir mi ?

C.10- Bu konu son zamanlarda çok konuşulmuş hakkında çok yazılmış hatta politik mülahazalarla da ele alınmıştır. Bana göre bu mesele bir isim meselesi ve bir inat meselesi değildir. Esas memleket ihtiyaçlarına uygun üstün kaliteli öğretmen yetiştirme meselesidir. Yukarıda da ifade edildiği gibi, yetkili makamlar konuyu ele almışlardır.

S.11- Okulca en büyük sıkıntınız nedir? Öğretmen, ders aracı ve gereçleri yeterli midir?

C.11- Henüz 6. yaşına giren okulumuzun şüphesiz eksikleri mevcuttur. Her geçen yıl bunlar telafi edilecektir. Halen öğretmen kadromuz normaldir, fizik-kimya Laboratuvarlarımız fakirdir. Bilhassa şehrin sıkıntısı olan su derdi bizimde derdimizdir.

S.12- Gazetemiz aracılığı ile Muğlalılardan veya öğrenci velilerinden bir isteğiniz var mıdır?

C.12- Teşekkür ederiz. Muğladan Muğlalılardan, öğrencilerimizden, velilerimizden memnunuz. Biz de uhdemize verilen hizmeti yapabiliyorsak bahtiyarız diyen Sayın Müdür İhsan Sayın'a ayrıca teşekkür ederim."

Bu haberden de anlaşıldığı üzere 1963 yılından itibaren gündüzlü öğrenciler arasında erkek öğrenciler de yer almaya başlamıştır ancak ilk başlarda okulun isminde bir değişiklik olmamıştır. Yine bu röportajda okul müdürünün de bahsettiği gibi öğrenciler aralıksız 2 ay süren staja gitmektedirler. Muğla Kız İlköğretmen Okulunun stajı daha önceki yıllara ait bir gazete haberinde de yer bulmuştur. 23 Şubat 1960 tarihli Muğla gazetesinde yer alan haberin başlığı "Şehrimiz Öğretmen Okulu 3B Öğrencileri Tatbikatta" şeklindedir. Haberin detayında "1 Aralık 30 Ocak tarihleri arasında tatbikatta olan 3A öğrencileri 2 aylık tatbikatlarını bitirmişler okullarına dönerek nazariye derslerine başlamışlardır. Öğretmen okulu müdür muavini Sayın Turgut Yücel bizi tatbikat konusunda şu şekilde aydınlattı. Öğrenciler okulda öğrendikleri nazari dersleri iki şekilde tatbik ediyorlar uygulama bu şehirde intisap edilmiş bir okulda yapılıyor öğrenciler burada ders veriyorlar. Uygulama şehrimizde Dumlupınar İlkokulu'nda yapılıyor tatbikat ise bilhassa şehre yakın tek öğretmenli okullarda yapılıyor bu sene tatbikat okulu olarak Yerkesik, Doğanköy, Gülağzı ilkokulları var. 3B tatbikata 15 Şubatta gitti, 15 Nisan da dönecekler. Tatbikattan gaye; nazara olarak öğrendiklerini bizzat uygulayabilmek aynı zamanda idari işleri yakinen takip etmek" ifadeleri yer almaktadır. Haberden de anlaşılacağı üzere öğretmen okulu öğrencileri öncelikle şehir içinde Dumlupınar İlkokulunda staja gitmektedirler. Daha sonra merkeze yakın tek öğretmenli okullar içerisinde okul yönetimi tarafından belirlenen bir okulda aralıksız iki ay uygulama yapılmaktadır. Fevzi Büyüksünetçi, öğrencilerin Metod ve Uygulama dersi çerçevesinde merkezdeki bir okulda staja gittiklerini, burada dönüşümlü olarak ders anlattıklarını ve örnek ders anlatımı sonrasında hep

birlikte dersi anlatan öğrencinin değerlendirildiğini söylemiştir. Köyde yaptıkları aralıksız iki aylık uygulamaya 8'er kişilik guruplar halinde gittiklerini ve her dersi kendilerinin anlattığını, meslek dersleri öğretmenlerinin bu süreçte kendilerini izlediğini ve uygulama sonunda değerlendirme yaptıklarını belirtmiştir.

Muğla İlköğretmen Okulunda mezunlar için gerçekleştirilen “Mesleğe Giriş” günü töreni okulun ikinci mezunlarından itibaren gazetelerde yer bulmuştur. 5 Temmuz 1961 Devrim Gazetesi, 3 Temmuz 1962 tarihli Devrim Gazetesi, 2 Temmuz 1970 tarihli Devrim Gazetesinde Kız İlköğretmen okulunun salonlarında düzenlenen “Mesleğe Giriş” törenleri anlatılmış, okul birincisi, ikincisi ve üçüncüsünün isimleri tek tek belirtilerek mezun öğrencilerin heyecanları paylaşılmıştır. Fevzi Büyüksünetçi'nin aktardığına göre, son sınıflar dersler bittikten sonra 1 ay kadar daha okulda kalarak bitirme sınavlarına girip öğretmen olma hakkı ediniyorlardı. Bitirme sınavlarında başarısız olan öğrenciler eylül ayında bütünleme sınavına hazırlanıyorlardı. Muhtemelen bitirme sınavlarından dolayı mesleğe giriş günü törenleri temmuz ayında gerçekleştirilmiştir.

1959 yılı, öğretmen yetiştirme açısından Ankara Yüksek Öğretmen Okulu'nun açılış yılı olması nedeniyle önem arz etmektedir. 29 Eylül 1959 tarihli Halk gazetesinde bu yönde bir haber ile karşılaşılması sevindirici olmuştur. Haberde “Muğla Kız Öğretmen Okulunda Yatılı İmtihanlar” başlığı altında “*Muğla Kız Öğretmen Okulunda yapılan yatılı imtihanları 23 ve 24 eylül tarihlerinde yapılarak sona ermiş bulunmaktadır. İmtihana Isparta, Burdur, Antalya, Muğla orta okullarından talebeler iştirak etmiştir. 80 talebenin alındığı imtihanlarda okula 50 talebe yatılı olarak alınmış ve diğer kısmı da yedeğe ayrılmıştır. Bu sene ağustos başında Maarif Vekilimiz Sayın Teyfik İleri tarafından açılan II. Yüksek öğretmen okuluna (bu okul Ankarada'dır). Muğla Kız İlk Öğretmen okulundan (bunlar 3.sınıf talebesidir) Hamiyet Gürgüç, Sevim Can, Ünal Birol gideceklerdir. Yine Muğla Kız İlk Öğretmen Okulunda bu sene yatılı imtihanını kazanan talebelerden 4'ü Bursa'da yüksek tahsile yabancı dil öğretmeni namzedi yetiştirecek olan kız öğretmen okuluna gideceklerdir. Bunlar Hulizer Vural, Suna Kargın, Feyhan Doğantuna, Ayten Erenler'dir. Şimdi bu sene Kız İlk Öğretmen okulu yatılı imtihanlarını kazanan talebelerin isimlerini verelim:..” ifadelerinden sonra kazananların isimleri sıralanmıştır. Lise düzeyindeki okullara öğretmen yetiştirmek amacıyla İstanbul'daki okul tam karşılamayınca 1959 yılında*

Ankara'da yeni bir Yüksek Öğretmen Okulu açılmıştır (Binbaşoğlu, 2014). İlköğretmen okullarının son sınıflarından birincilikle mezun olan öğrenciler daha sonra sayıları artan bu yüksek öğretmen okullarına gidiyorlardı (Celkan,2004). Ankara Yüksek Öğretmen Okulu'na ilk öğrenciler üç veya altı yıllık ilköğretmen okullarını 1959 Haziranında bitirenlerden seçilir. Ancak o dönemde ilköğretmen okulu öğrencileri lise mezunu sayılmadıkları için üç aylık bir kursla lise olgunluk sınavlarına hazırlanmaları sağlansa da zorluklar yaşanmıştır. Bu nedenle yeni bir model ile, ilköğretmen okulunun mezun öğrencileri yerine ilköğretmen okullarında son sınıfa geçen başarılı öğrencilerin aday olarak seçilmesi ve seçilen adayların Yüksek Öğretmen Okulu bünyesinde açılacak bir yıllık hazırlık sınıfı eğitimi ile lise fen kolu bitirme sınavlarına hazırlanması amaçlanır (Eşme, 2003). İlköğretmen okullarının öğretmen kurulları, haziran ayının ilk yarısında son sınıfa geçen; zekâ, yetenek, bilgi, çalışkanlık ve kişilik bakımından üstün nitelikli, güvenilir, disiplin cezası almamış öğrenciler arasından bakanlıkça belirlenen kontenjana göre uygun sayıda öğrenci belirlenirdi (Eşme, 2003). Nitekim yukarıdaki gazete haberinden de anlaşıldığı üzere Muğla Kız İlköğretmen Okulunda 3. Sınıfa geçen 3 öğrenci Ankara Yüksek Öğretmen Okuluna seçilmiştir.

Kız ilköğretmen okullarının genel lise mezunu sayılabilmesi için 18 Mart 1970 tarihinden itibaren ilkokul üzerine yedi yıl, ortaokul üzerine dört yıl öğretim vermeleri kararlaştırılmıştır. Bu aynı zamanda bu tarihten itibaren derslerde ve özellikle meslek derslerinin sayısının artırılmasında değişiklik anlamına gelmektedir (Aycan, 2015). Bu tarihten önce okulda verilen dersler Meslek dersleri (Psikolojiye Giriş, Eğitim Psikolojisi, Eğitim Sosyolojisi, Öğretim Metodu ve Uygulama, Teşkilat ve İdare, Okul Uygulamaları), Maharet Dersleri (Resim-iş, Beden Eğitimi, Müzik, Ev-İş), Matematik ve Fen Grubu dersleri (Matematik, Fizik, Kimya, Biyoloji, Fen bilgisi Laboratuvarı), Sosyal Bilimler Grubu dersleri (Tarih, Coğrafya, Edebiyat, Çocuk Edebiyatı), Diğer Dersler (Milli güvenlik, Serbest Çalışma) şeklindeydi (Celkan, 2004). Kız ilköğretmen okulunun 4 yıla çıkarılmasıyla birlikte dersler arasına Yabancı Dil dersi girmiş ve 3. sınıftan itibaren Fen ve Edebiyat şubeleri oluşturulmuştur (Kamer, 2012). Muğla Kız İlköğretmen Okulunda Bakanlıkça belirlenen dersler takip edilmekteydi. Gazete haberlerinden koro konserleri ve resim sergileri vasıtasıyla resim ve müzik derslerinin çok verimli olduğu anlaşılmaktadır. Meslek dersleri de bu okullarda son derece önemlidir. Fevzi

Büyüksünetçi'nin (2016) aktardığına göre; Kız İlköğretmen okulundaki her öğrenci flüt veya mandolin çalmak zorundadır. Diğer müzik aletlerini çalan öğrenciler de bulunmaktadır. Ayrıca İstiklal Marşını mandolin veya flütle çalmak şarttır. Ayrıca Fevzi Büyüksünetçi, meslek derslerinde Öğretim Metodu ve Uygulama dersinde 222 sayılı eğitim-öğretim kanununun incelediklerini, 1948 programı ile 1962'de hazırlanan ve deneme uygulaması yapılan yeni ilköğretim programı taslağını değerlendirdiklerini böylece kendisinin mezun olduğu yıl yürürlüğe giren 1968 programında ne gibi değişiklikler olduğunu idrak edebildiklerini belirtmiştir.

1961 yılında Devrim gazetesinde “Şehrimiz Kız İlk Öğretmen Okulu Resim İş Öğretmenliğine 1960-1961 ders yılı yeni mezunlarından Şevket Kavcar tayin edilmiştir.” haberi dikkat çekmiştir. Celkan'ın (2004) verdiği bilgilere göre, öğretmen okullarına seçme öğretmen ve idareciler tayin edilirdi. 3 yıllık Eğitim Enstitüleri ve Yüksek Öğretmen Okullarının en iyi öğrencileri mezuniyet sonrası öğretmen okullarına gönderiliyordu. (Celkan, 2004). Bu nedenle olsa gerek öğretmenin okula atanması haber değeri taşımıştır.

1946 yılında toplanan 3. Milli Eğitim Şûrası, okullarda birer “Okul-Aile Birliği” kurulmasına karar vermiştir (Binbaşoğlu, 2014). Muğla Kız İlköğretmen okulu ile ilgili olarak gazetelerde defaaten yer bulan diğer bir konu Okul Aile Birliği toplantıları haberleri olmuştur. 21 Ocak 1970 tarihli Devrim gazetesinde “Muğla Kız İlköğretmen Okulu Aile Birliği Toplantısı Yapıldı” başlıklı yazıda Milas, Bodrum, Köyceğiz, Fethiye ve Aydın'dan gelen öğrenci velileriyle hıncahınç dolan okul toplantı salonunda okul müdürü Turgut Nazif Yücel'in yaptığı konuşmaya yer verilmiştir. Müdür: “*Burası yatılı bir öğretmen okuludur. Diğer orta dereceli okullara göre, kimi ayrımlar gösterir. Buradan mezun olanlar ülkenin dört bir yanına dağılarak öğrendiklerini öğretirler. Bu bakımdan amaçlarımız arasında çok kişi mezun etme yerine, kaliteli öğrenci yetiştirme vardır. Okulumuz eğitim ve öğretim etkinliklerine derslerden sonra da devam etmektedir. Söz gelimi bu toplantının yapıldığı salona son dersten sonra gelseniz Milli Oyun çalışmalarının yapıldığını çeşitli sportif etkinliklere yer verildiğini ve sahnede temsil çalışmalarının yapıldığını görürsünüz. Okulumuz 1957'de açılmış güzel bir binadır. 415 öğrenci mevcudu vardı . Ancak okul olarak yeni bir binanın yapılması gerekmektedir. Bunun için de Okul Aile Birliği Yönetim Kurulunun bu işi ele alması yerinde olur. Böylece 415 olan okul mevcudu 1000'e çıkabilir. Daha çok öğrenci okuma olanağına kavuşur.*” şeklinde bir konuşma

yapmıştır. 18 Aralık 1973 tarihli Devrim gazetesinde yer alan yine Okul Aile Birliği toplantısı hakkındaki yazıda “*Öğrencilerin sosyal faaliyetlerden, çeşitli yayınlardan yararlanmaları; yurt ücretlerinin düşürülmesi, kırtasiye vb. gibi ihtiyaçların okulca toptan karşılanması ve dar gelirli öğrencilere bütçede fazla yer ayrılması yer alıyordu.*” ifadeleri kullanılmıştır.

Muğla Kız İlköğretmen Okulunda Gerçekleştirilen Sosyal ve Kültürel Etkinlikler

Muğla’da yayınlanan yerel gazetelerde açılışından itibaren Muğla Kız İlk öğretmen Okulunda gerçekleştirilen sosyal ve kültürel faaliyetlerle ilgili çok çeşitli haberler yer almaktadır.

5 Kasım 1959 tarihli Halk gazetesinde “Büyücü” başlıklı haberden anlaşıldığı üzere. “Büyücü” isimli operet Muğla Kız İlköğretmen Okulu öğrencileri tarafından sahnelenmiştir. Haberin içeriğinde “*Büyücü opereti Muğla için yepyeni bir şey oldu. Sahnelerimizde ilk defa olarak bir operet seyrediyorduk. Konusunda bizlere pek yabancı olmaması ilgimizi daha da arttırıyordu. Hareketleri ve oyunları ise hayranlıkla seyrettik. Bu hareket ve oyunlar bana Sokrat’ın kurmak istediği Devlette yeni yetişen nesillere tatbik etmek istediği ritmik hareketleri hatırlattı. Ve bu hareketleri insan ruhu üzerindeki etkisini derinden tekrar duydum*” ifadeleri kullanılmıştır.

10 Aralık 1959 tarihli Halk gazetesinde Naci Bilgin tarafından hazırlanan “Şehrimizde Namık Kemal’i Andık” başlıklı yazının detayında şu ifadeler yer verilmiştir: “*Kapıdan girince sahnenin solunda 1840 ve sağında 1888 yazılı iki rakam göze çarpıyordu. Şairin doğum ve ölümü bir ömür.. 71 sene sonra aynı duygu aynı heyecanla Hürriyet şairimizi anıyorduk. Seneler ne çabuk gelip geçiyordu. (salondaki gençlerin gürültüsünden de belliydi senelerin ne çabuk gelip geçtiği. Gelecek hasretini bağıra bağıra konuşmakla dolduruyorlardı. Sanki konuşacak başka yer yok gibi.) Bu gürültü içinde sahnede bir grubun sesi yükseldi: *Vatan bağına düşman dayamış hançerini. Yok mudur kurtaracak bahtı kara maderini. Ve diğer grup buna cevap veriyordu. Vatanın bağına düşman dayamış hançerini. Bulunur kurtaracak bahtı kara maderini.*

Açılış konuşmasını aynı zamanda programı idare eden Yüksel Tansel cidden çok güzel konuştu ve sözü arkadaşı Filiz Andıç’a bıraktı. Filiz 1840’dan başlayarak 1880’e kadar N.Kemalin hayatından bahsetti. Muzaffer Elbir, Kemal’in ‘Mısırın sabitimlican verince halka hizmette’ kıtasıyla biten

şiiirini okudu. Kemal'in mezarı kalmasa isminin kalacağı muhakkaktır onu kim unutabilir? Hürriyet meşalesini unutmak, O meşaleyi söndürmek değil midir? Nezahat Suçin, Kemal'in sanatını ona tesir eden faktörlerle anlattı. Emel Can Aslan, Kemal'de edebiyat dili başlıklı konuşmasının Kemal'in sözleriyle ne güzel belirtti. Zuhal Çetinkaya "Vaveyla" şiiirini okudu. (bu şiiir Kemal'in 3.devir şiiirlerindedir.)Kemalde şairlik: Bu konuyu Azime Karakaş güzel bir şekilde belirtti. Kemal'in 13 yaşında şiiir yazmağa başladığını söyledi. 13 yaşında şiiir yazmağa başlamasaydı muhakkak bu kadar eser veremezdi.

Kendi derdi gönlümün billah gelmez yadına, diyen Kemal'in derdi ne büyüktü. Yıldız Ökes 'Vatan' şiiirini (kaside) okurken salonda çit çıkmıyordu. Ne efsun kar imişsin ey didarı hürriyet esiri aşkın olduk gerçi kurtulduk esaretten.

Tiyatro eserlerini Nevin Artun anlatıyordu. Kemal'i bilipte onun Vatan Yahut Silistre piyesini hatırlamamak olur mu? Gediz A.Paşa tiyatrosunda oynandığı gece ne kadar büyük tezahürat yapılmış, fakat ertesi günü Kemal sürgüne gönderilmiştir. Sürgüne giderken de yapayalnızdı. İşte bu piyesinden iki sahneyi kostümsüz olduğu halde ne güzel canlandırdılar. "Kıyamet mi kopar" diyen saf Anadolu çocuğunun konuşması o devre göre ne kadar sade Zülal Tekinkay, Kemal'in romanlarını anlattı ve Tülin Özbay da anlatılan romanlardan parçalar okudu. Fakat o bir cemiyet adamı, büyük bir dava adamıdır. Yaprak Saruhan 'Murabba' yı o kadar güzel okudu ki cidden tebrike değerdi alkışlar bunu göstermiyor mu? Nevin Uçmaklıoğlu Kemal'in eserlerinden bahsetti. Vesile Özcan;Felek her türlü esbabı cefasın toplansın gelsin. Dönersem kahpeyi millet yolunda bir azimetten, beyitiyle sözlerine başlayıp tenkit yazılarından bahsetti. Hatice Kaya Siyasi, içtimai fikirleri, gazeteciliğinden bahsetti.(bu arada salondaki gürültücü grup konuşacakları kalmadığı için salonu terk ediyordu.) Son olarak Leman Kahramanoğlu günü konuşmalarını özetledi, böylece aynı salonda 3.bir Kemali daha anmış olduk. Mustafa Kemal, Yahya Kemal, Namık Kemal ruhlarımız şad olsun. Başta bu programı hazırlayan edebiyat öğretmeni Sevim Yokuş olmak üzere bütün vazifeli Kız İlk Öğretmen Okulu talebelerini candan tebrik eder başarılarını devamını bekleriz."

Muğla Kız İlköğretmen Okulunda edebiyatımıza ve kültürümüze yön veren şahsiyetler anılmaya devam edilmiştir. Devrim gazetesinin 5 Mayıs 1971 tarihli haberinde okulda Yunus Emre'yi anma programı düzenlendiği bildirilmiştir. Haberin ayrıntısında "İlimiz Kız İlköğretmen Okulu Kültür

Edebiyat Ve Yayım Kolunun hazırlamış olduğu Yunus Emre'yi anma töreni okullarında yapılmış ve büyük ilgiyle izlenmiştir." ifadeleri yer almıştır.

Anma etkinliklerinde kurucu liderimiz, ulu önder Gazi Mustafa Kemal Atatürk de unutulmamıştır. 19 Kasım 1969 tarihli Devrim gazetesinde "Kız İlköğretmen Okulu'nun Atatürk'le İlgili Olarak Açık Oturumu ve Bilgi Yarışması İlgi Çekti" başlıklı yazıda "Atatürk Haftası kapanırken geçtiğimiz Pazar günü akşamı Muğla Kız İlköğretmen Okulu'nun kendi toplantı salonunda düzenlediği program oldukça ilgili ve faydalı geçti. 10 Kasım dolayısıyla Atatürk'ü tanıtma köşesi yarışması yapılmıştır."

11 Kasım 1970 tarihli Devrim Gazetesi haberinde bu etkinlik şu şekilde yer bulmuştur: "10 Kasım münasebeti ile Muğla Kız İlköğretim Okulunda sınıflar arası Atatürk ü tanıtma köşeleri yarışması düzenlenmiştir. Bütün şubelerin ayrı ayrı katıldığı bu yarışma oldukça ilgi çekiciydi..."

13 Ocak 1960 Muğla gazetesinde Kız İlköğretmen Okulunun başarılı bir konser verdiği haberi yer almaktadır. Haberde "(...) Bu kadar kısa bir zamanda bu kadar başarılı bir konsere hazırlanmak hele çocukların bu kadar kısa bir zamanda kemani falsosuz olarak çalmasını öğretmek herkese nasip olmayacak bir şereftir bu husustaki başarılarından dolayı da Sayın Tevfik Tutuy'u ayrıca tebrik ederiz." denmektedir. 2 Haziran 1971 tarihli Devrim Gazetesi haberinde: "Öğretmen Okulunun Müzik Gecesi de Öğrencilerin Başarısıyla Son Buldu" haberi yer almıştır. Haberin ayrıntılarında: "İlimiz Kız İlköğretmen Okulunun 1970-1971 öğretim yılı Müzik Kolunun düzenlediği müzik gecesi programı Pazar akşamı saat 20.30 da yapılmış ve büyük ilgi görmüştür. Okul korusu tek sesli, üç sesli ve dört sesli olmak üzere muhtelif parçalar söylemişlerdir. Mandolin keman ve gitar grupları ise seçilmiş parçalardan eserler sunmuşlar en sonraki halk türküleri ekibinin söylediği parçalar büyük takdirle karşılanmıştır. Öğretmen Okulunun sık sık görülen sosyal faaliyetleri yanında müzik kolunun düzenlediği müzik gecesi de müstesna bir mevki işgal etmiştir" bilgilerine yer verilmiştir.

13 Ocak 1960 tarihli Muğla gazetesinde "Şehrimiz Kız İlk Öğretmen Okulu Sömestr Tatili Gezisine Çıkıyor" başlıklı haberde "Şehrimiz Kız ilk öğretmen Okulu sömestr tatilinde bir gezi tertiplemiş olup 50 kişilik bir kafiye halinde evvelki gün gezilerine başlamışlardır. Tabii olarak nerelere uğrayacakları bilinmemekle beraber yetkililere göre Isparta, Burdur, Denizli, Antalya vilayetlerinin yer alacağı söylenilmektedir. Kafiye Kız İlköğretmen Okulu Müdürü Tevfik Yavuzer' in başkanlığında resim öğretmeni Vehip

Fıstıkoğlu ve idarecilerden bazıları ile okulda kalan öğrenciler bu gezmeye iştirak etmektedir.” bilgisi verilmiştir.

23 Ekim 1970 tarihli Devrim gazetesinde “Muğla Öğretmen Okulundan 20 izci gurubu Ankara’ya gitti” başlıklı haberde “*Cumhuriyet’in 50. kuruluş yıldönümü münasebetiyle yapılacak olan törene katılmak üzere ilimiz kız ilköğretmen okulundan 20 engin izci grubu, ortaokul beden eğitimi öğretmeni Kadriye Kocamemi’nin başkanlığında geçtiğimiz pazar günü Ankara’ya gitmişlerdir. Kafiye, 50. yıl törenlerine katıldıktan sonra 31 Ekim Çarşamba günü ilimize dönecektir.*” haberi yer almaktadır. Bu habere göre okulda izcilik faaliyetlerinin de yapıldığı bilgisine ulaşılmaktadır.

16 Mart 1970 tarihli Devrim gazetesinde yer alan Öğrenci Yönetim Ve Eğitim Kurulu Başkanı Gül Uysal tarafından hazırlanan haberde okulda gerçekleştirilen faaliyetler derli toplu sunulmuştur.

- *Yirmi bir günde bir sınıf geceleri düzenlenmektedir.*
- *10 Kasım 1969 Atatürk’ün Anma töreni yapılmış. Atatürk’ün eğitim görüşü konulu öğretmen ve öğrencilerin katıldığı bir açık oturum düzenlenmiştir.*
- *Geçen yıllarda olduğu gibi bu yıl da her Pazar günü sinemaya gidilmektedir. İlimize gelen Tatlı Kaçıklar, Vatan Yahut Silistre, Gösteriş Budalaları oyunları ile Moğollar, Cem Karaca topluluklarına gidilmiştir.*
- *Okulda günlük gazeteler satılmaktadır. Edebiyat ve Yayın Kolunun ‘Yankı’, meslek dersleri öğretmenlerinin ‘Öğretmen’, Spor Kolunun ‘Sesimiz’, Turizm Kolunun ‘Turizm’ adlı duvar gazeteleri çıkmaktadır. Turizm kolu tarafından Muğla il, ilçe ve köylerini kapsayan bir turizm köşesi düzenlenmiştir. İlgi ile izlenmektedir.*
- *Okul kütüphanesine gelen kitapları tanımak amacı ile Kitaplık Kolu tarafından yeni gelen kitapları tanıma köşesi hazırlanmıştır.*
- *Okulumuzda sportif etkinliklere ve milli oyunlara önem verilmektedir. Sınıflar arası ve okullar arası maçlar yapılmaktadır.*
- *Bu konudan olmak üzere Fethiye Silifke, Gaziantep, Çorum, Erzurum ve Kars milli oyun ekipleri kurulmuştur. Ayrıca Koro ve enstrüman kursları devam etmektedir. Boş zamanlar iyi bir şekilde değerlendirilmektedir.*
- *Mart ayının ilk haftasından öğrenci yönetim ve eğitim kurulunun genel kongresi yapılmıştır. Kongre çok samimi bir hava içerisinde çalışmasını tamamlamıştır.*

• 18 Ocak 1970 Pazar günü yapılan Okul Aile Birliği ile Okulu ve Öğrencileri Koruma Derneği genel kurulu toplanmıştır. Toplantıya çok sayıda öğrenci velisi katılmış, eğitim ve öğretim konuları samimi bir hava içerisinde gözden geçirilmiştir. Okulumuz gündüzlü öğrencilerinin daha başarılı olabilmeleri için tedbirler alınmış, bu arada akşam üzerleri iki etüt okulda çalışmaları sağlanmıştır. Beslenmeleri için iki günde bir ekmek verilmekte, pişirme bedeli olarak 11 er kuruş alınmaktadır. 16 Mart 1970 pazartesi günü akşamı okulda, 17 Mart 1970 Salı günü akşamı Zeybek sinemasında olmak üzere Öğretmen Okullarının 122. Kuruluş Yıldönümü sebebiyle zengin iki program düzenlenmiştir.

30 Mart 1971 tarihli Devrim gazetesi haberinde okulun edebiyat kolunun düzenlemiş olduğu şiir okuma yarışmasına yer verilmiştir. Yarışma jürisinde Sanat Enstitüsü Öğretmenlerinden Bahar Uyar, Merkez Öğretmenlerinden Yusuf Yağmur ve Abdullah Sıtma, Ticaret Lisesi Öğretmenlerinden Ramazan Aktaş yer almıştır. Haber de : “ Eğitim ve Öğretmen konulu yarışmada derece alan düz yazı ile şiirlerden ve serbest konuda şiir ve düz yazı yazma yarışmasında birincilerin yazıları okunmuş derece alanlara da ödülleri verilmiştir. Saz eşliğinde Ümmühan Çalış solo türküleriyle, Gündüz Apaydın da pandomimiyle dikkati çekmiştir. Şiir okuma yarışması birinciliğini “Unutulmuş Adam” şiiriyle Mübeccel Başsen, ikinciliği “Bahatmalı Martılar” şiiriyle Asuman Durak ve ‘Kağnılarda Öğretmen’ şiiriyle üçüncülüğü de Gündüz Apaydın almıştır. Derece alanlara ödülleri öğretmen Kemal Özcan tarafından kendilerine takdim edilmiştir.’ ayrıntılarına yer verilmiştir.

30 Mart 1971 tarihli Devrim gazetesinde “Kız İlköğretmen Okulunda Kütüphane Haftası Kutlanıyor” haberinde “Kitap ve kitaplığın önemini tanıtmak üzere düzenlenen kütüphane haftası nedeniyle Kız İlköğretmen Okulu yoğun bir çalışma içinde bulunmaktadır. Okul koridorlarına “Yasalar Ölür Kitaplar Ölmez”, “Kitap Tek Ölümsüzlüktür”, “Okumasını Öğrenmeyen Yük Taşımamı Öğrenir” özdeyişleri ve afişler asılmıştır. ‘Kitaplığımızın Sesi’ adlı gazetede kitap ve kitaplıkla ilgili doyurucu yazılar bulunmaktadır. Bunun yanı sıra kitap sergisi yapılmakta ve Kütüphaneler haftasının kutlanması ile ilgili konferanslar da verilmektedir. 29 Martta başlayan Kütüphane Haftası yedi gün sürecektir” ifadeleri yer almıştır.

29 Mart 1973 tarihli Devrim gazetesinde “Kız İlköğretmen Okulunda Kütüphanecilik Haftası Nedeni İle Kitap Sergisi Açıldı” haberinde: “Halkın

ilgisini okumaya ve kütüphaneye çekmek amacıyla 1964 yılından bu yana her yıl düzenlenen kütüphanecilik haftası nedeni ile ilimiz Kız İlköğretmen Okulu'nda bir kitap sergisi açılmıştır. Okul kütüphanesinden seçilen kitaplardan oluşan sergi pazartesi günü açılmıştır ve bir hafta süre ile halka açık tutulacaktır'' bilgisi verilmiştir. Bu iki haberden Muğla Kız İlköğretmen Okulunda hem öğrencilerin hem de halkın kitaplara ve kitap okumaya dikkatini çekmeye çalıştıklarını ve kitaplara önem verdiklerini çıkartıyoruz.

Muğla Kız İlköğretmen Okulu tarafından yapılan 16 Mart Öğretmen Okullarının açılışının kutlama törenleri de yerel gazetelerde yer bulmuştur. 18 Mart 1965 tarihli Devrim gazetesinde yer alan "Öğretmen Okullarının Kuruluşunun 117. Yıldönümü Kutlandı" başlığı altında "16 Mart Salı günü Öğretmen Okullarının kuruluşunun 117. Yıldönümü idi. Ve Muğla İlk Öğretmen Okulu parlak bir kutlama töreniyle mutlu günü Muğlalılara da yaşattı. Saat 20.30'da okul konferans salonunda İstiklal Marşımızın söylenmesiyle başlayan tören okul müdürü Sayın Ali Türköz'ün günün anlam ve değerini belirten oldukça geniş ve rakamlara dayanan konuşmasıyla tanıtılmıştır. Konuşmadan sonra programa uyularak okul korosu değerli müzik öğretmeni Orhan Akınç yönetiminde oldukça başarılı ve 500'ü aşkın dinleyici tarafından sık sık alkışlanan türküler söylediler. Ritmik hareketler bölümünde yarının aydınlık savaşçıları; yeni bir ruhla müzikli hareketlerle seyircileri ne düzenli müzik ve hareket bolluğunda mutluluk dolu anlar yaşattılar. Son kısımda "Paydos" adlı piyes vardı. Paydosta muallim Murtaza Duran, Ergül-Hatice Hanım, Şeniz Bayar, Ayşe Melek Kalafat oyunun anlamıyla birlikte güçlü bir havanın çekiciliğinde, duyan dinleyicilerinin benliğini olabildiğine sardılar." şeklinde bilgiler bulunmaktadır.

17.03.1973 Devrim gazetesi haberinde "Öğretmen Okullarının Kuruluşunun 125inci Yıldönümü Kutlandı" başlıklı yazıda "Öğretmen Okulları kuruluşlarının 125inci yıldönümünü dün törenlerle kutlamışlardır. İlimiz Kız İlköğretmen Okulu'nda da bu nedenle bir kutlama töreni yapılmıştır. Saat 16.30 da İstiklal Marşı'yla başlayan programda okul müdürü Turgut Nazif Yücel'in açılış konuşmasını takiben günün anlamı ve önemini belirten diğer konuşmalar yer almış, mandolin birliğinin küçük konserini öğrencilerin sunduğu şiir, fıkra ve özdeyişler takip etmiştir. Program koronun söylediği halk türküleri ve oyunlarıyla neşeli bir şekilde son bulmuştur." denmektedir. Ayrıca 18 Mart 1974 tarihli Devrim gazetesinde

Yerel Gazetelerde Muğla Kız İlköğretmen Okulu

“Öğretmen Okullarının Kuruluşunun 126. Yıldönümü Kutlandı” haberi ve ayrıntısı bulunmaktadır.

Muğla Kız İlköğretmen okulunda çeşitli sosyal ve kültürel faaliyetlere öğretmenlerin aktif katılımı öğrencilerin bu çalışmalarda şevkle yer almasını sağladığı düşüncesini oluşturmaktadır. Büyüksünetçi’ nin aktardığına göre edebiyat dersi kapsamında her sınıfın mutlaka bir etkinlik hazırlamak zorunda olması da çok çeşitli etkinliklerin okulda gerçekleşmesine neden olmuştur. Muğla İlköğretmen Okulunda sınıflar arası, okullar arası maçlara önem verildiği gazete haberlerinden anlaşılan diğer bir konudur. 26 Aralık 1960 Devrim gazetesinde “Kız Öğretmen Okulu- Turgut Reis Lisesi Kızlararası Yakartop Maçı da Yapılamadı” başlıklı haberde yağmur dolayısıyla maçın tehir edildiği bilgisi verilmiştir. 11 Mart 1971 tarihli Devrim gazetesinin “Öğretmen Okulu güçlü rakibini zor yendi: 3-2” haberinde Öğretmen Okulu ve Sağlık Koleji kızlar arası voleybol karşılaşması ile ilgili haber bulunmaktadır.

Bütün bu haberlerin yanı sıra çeşitli tarihlerde açık eksiltme suretiyle yapılacak olan alımlar için ilanlar bulunmaktadır. Yatılı okul olduğu için okulun ve öğrencilerin ihtiyaçları Milli Eğitim Bakanlığı tarafından verilen bütçe ile açık eksiltme usulü alımlarla karşılanıyordu. Örneğin, okula madeni büro eşyası alımı, karyola, çeşitli yiyecek maddeleri (fasulye, nohut, yumurta, peynir gibi), inşaat işlerinde kullanılmak üzere çimento, delikli tuğla, elbiselik kumaş, mantoluk ve dökarlük kumaş alımları ile ilgili alım yapılacağına dair haberlere yer verilmiştir. 24 Kasım 1961 tarihli Devrim gazetesinde “Muğla Kız İlköğretmen Okulu Müdürlüğünden” başlığı altında yapılacak alımların listesi verilmiştir. Haberin detayları şu şekildedir:

Ayten Kiriş Avaroğulları ve diğerleri

CİNSİ	MİKTARI	FİATİ LİRA KR.	TUTARI LİRA KR.	GEÇİCİ TEMİNAT LİRA KR.
Trençkot (iki taraflı Bozkurt poplininden)	35 Adet	175.00	6125.00	459.40
Mantoluk ve Dökarlık Kumaş (Muhtelif Renkte)	270 Metre	55.00	14850.00	1113.75
Eşofman (Lacivert)	200 Takım	36.00	7200.00	540.00
Elbiselik Kumaş (Muhtelif renk)	341 Metre	13.00	4433.00	332.50
Manto dikimi	59 Adet	75.00	4425.00	331.88
Dökar dikimi	81 Adet	50.00	4050.00	303.75

Yukarıda cins, miktar ve tutarları yazılı giyecek malzemeleri ve manto ile dökar dikimi açık eksiltme suretiyle satın alınacak ve diktirilecektir.

Şartnameler mesai saatleri içerisinde okula götürülebilir.

Geçici teminat %7.5'dur.

Eksiltme 25.XI.1961 Cumartesi günü saat 10.00 da Kız İlk Öğretmen Okulunda yapılacaktır.

Elbiselik kumaş, mantoluk ve dökarlık kumaş alımları, eşofman okulda yatılı olarak kalan öğrencilere dağıtılmak üzere alınmaktadır. Ayrıca yatılı öğrenciler için ayakkabı ölçüsü alınarak, ayakkabı dağıtılmaktadır.

Muğla Kız İlköğretmen Okulu ortaokul üzerine dayalı 3 yıllık okul iken 1971 yılından itibaren 4 yıllık olmuştur. 1973 tarihli ve 1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu ile Temel Eğitim 1. Kademe denen okullara öğretmen yetiştirmek üzere liseye dayalı 2 yıllık Eğitim Enstitüleri açılması kararı üzerine de 1974 -1975 öğretim yılından itibaren ilköğretmen okullarının bazıları Eğitim Enstitüsü olmuştur. Bünyesinde Eğitim enstitüsü açılmayanlar ise Öğretmen Liselerine dönüştürülmüştür. Nazif İyibilir'in de aktardığı üzere

Muğla Kız İlköğretmen Okulu da 1975 yılından itibaren aynı binada liseye dayalı 2 yıllık Eğitim Enstitüsüne dönüştürülmüştür.

Sonuç

1956-1975 yılları arasında Muğla'da hizmet veren Muğla Kız İlköğretmen Okulu Isparta, Burdur, Antalya ve Muğla illerinden gelen birçok öğrenci için umut olmuştur. Dönemin Milli Eğitim Bakanı Tevfik İleri'nin destekleriyle güzel bir binaya kavuşan okuldan mezun olan öğrenciler, tercihleri olan istedikleri yere atanma şansına sahiptirler. Başarılı öğretmenlerin başarılı öğrencilerle bulunduğu Muğla Kız İlköğretmen Okulunda gerçekleştirilen faaliyetler incelendiğinde çok çeşitlilik gösterdiği görülmektedir. Özellikle o yıllarda öğretmen okullarında takip edilen staj uygulamalarının günümüzle karşılaştırma yapmamıza imkân vermesi bu çalışmanın amaçları arasındadır.

1957-1975 arası Muğla'da yayınlanan yerel gazeteleri tarama ve okul ile ilgili yaşantıları bulunan kişilerle görüşme yapılarak bilgiler toplanmıştır. Böylece yerel tarih/sözlü tarih çalışmalarından hareketle öğretmen adaylarının kendi meslekleri açısından öğretmen yetiştiren kurumları tanımaları, öğretmen yetiştirme açısından geçmiş ve bugün arasında karşılaştırma yapma fırsatını doğurmuştur. Yıllar içerisinde değişim geçirmiş olan öğretmen yetiştirme kurumlarından kız ilköğretmen okullarının incelenmesi, öğretmenlik mesleğine hazırlanma aşamasında yaşanan her türlü sorunun daha iyi anlaşılmasına ve yüksek ihtimalle çözüm yollarının bulunmasına faydalı olacaktır.

KAYNAKÇA

AKÇA, B. (2002). *Sosyal Siyasal ve Ekonomik Yönüyle Muğla (1923-1960)*. Ankara: Atatürk Araştırma Merkezi

AKYÜZ , Y. (2011). *Türk Eğitim Tarihi M.Ö. 1000- M.S. 2011* . Ankara: Pegem Akademi.

AYCAN, Ş. (2015). Liselere öğretmen yetiştirmede geri adım: Yüksek öğretmen okullarından pedagojik formasyon kurslarına. *MSKU Eğitim Fakültesi Dergisi*. Cilt-Volume 2, Sayı- Number 2, ss.61-72.

BİNBAŞIOĞLU, C. (2014). *Başlangıçtan Günümüze Türk Eğitim Tarihi*. 2. Baskı. Ankara: Anı Yayıncılık.

CELMAN, H.Y. (2004). Maraş Kız İlköğretmen Okulu'nun Türk Milli Eğitimindeki Yeri. I. Kahramanmaraş Sempozyumu, 6-78 Mayıs 2004, Kahramanmaraş Büyükşehir Belediyesi Yayınları Cilt II. <http://eskisite.kahramanmarasbb.com/kitaplar/kitaplar/belediyemiz-yayinlari/1-kahramanmaras-sempozyumu-2-cilt>

DURSUNOĞLU, H. (2003) Cumhuriyet Döneminde İlköğretime Öğretmen Yetiştirme Tarihsel Gelişimi, *Milli Eğitim Dergisi*, Sayı:160

http://dhgm.meb.gov.tr/yayimlar/dergiler/Milli_Egitim_Dergisi/160/dursunoglu.htm

EŞME, İ. (2003) Öğretmen Yetiştirmede 130 Yıllık Bir Sürecin Öyküsü Yüksek Öğretmen Okulları. *Milli Eğitim Dergisi*, 160 (http://dhgm.meb.gov.tr/yayimlar/dergiler/Milli_Egitim_Dergisi/160/esme.htm)

KAMER, S. Tunay. (2012). Öğretmen Yetiştirmede Kastamonu Kız İlköğretmen Okulu Uygulaması (1956-1975). *Cumhuriyet International Journal of Education*, Volume: 1 No: 2. e-ISSN: 2147-1606.

KARAÖZ, İ. (2015). Muğla Tarihi ve Cumhuriyetin 50. Yılında Muğla'da Milli Eğitim ve Yüksek Öğretim Çalışmaları. Muğla: Anıl Yayınevi.

Yapılan Görüşmeler

İYİBİLİR, N. (2016) 13 Nisan Muğla Eğitim Enstitüsü mezunu Emekli İlköğretim Müfettişi. Salih Erken, Sertan Dağdelen, Muhammet Aydın, MUĞLA

BÜYÜKSÜNETCİ, F. (2016). 1965-1968 yılları arasında Muğla Kız İlköğretmen Okulunda okumuş emekli öğretmen. Ganime TOPAL, Ortaca-MUĞLA.

Taranan Muğla'nın Yerel Gazeteleri

Devrim Gazetesi

Halk Gazetesi

Muğla Gazetesi